זו חדייב נהר גוזן וכו' מוסכי חידקי ולומקיא: לפסול. רוכן ממזרים שנמצאו *עשרת השבטים (בעובדות) כוכבים וכיהנו הרי הן כישראלים וטהג בהן איסור ממזרות והן לא מזהרו ונשאו זה לאחותו לו בתו והרי הן ממזרים: כי אמריתה קמיה דשמואל. על הסתת מילתיה דרב יהודה *(משמיה דרב אסי (ג) קאמר *ואחר פטירתו של רב אסי בא לפני שמואל) וקאמר כי הדר אמריתה להא דרב אסי קמיה דשמואל דעשרת לקידושין: אמר בנך הבא מישראלית קרוי בנך ואין בנך הבא מן העובדת כוכבים קרוי בנך אלא בנה. דנפקא לן מלי יסיר את בנך מאחרי" (דברים ז) ולא כתיב "כי תסיר את בנך אלמא לאו "אבתו" לא תקח לבנך" מהדר דאי"כ היה לו לומר כי העובדת כוכבים תסיר ש"מ דאי נמי יולדת בן לעובדת כוכבים לא 'בנך' מיקרי ולא קרינן ביה "כי תסיר את בנך הילכך עובדי כוכבים נמורים הם: ואליבא בנות. שנשבו ונשאום עובדי כוכבים והולידו מהם: ואמר רבינא. לקמן בפ"ב (דף כג.) בן בתך הבא מן העובד כוכבים קרוי בנך דכתיב "בתך לא תתן לבנו כי יסיר את בנך מאחרי" מדלא כתב "כי תסיר ש"מ דאבתך לא תתן לבנו" קאי וה"ק שמא תלד לו בן ויסירנו האב מאחרי וקא קרי ליה בנך וליחוש לקידושין: דעשרת השבטים: אילעדרוי אילעדרו. (ד) נבקעו רחמן מלקלוט זרע ונעשו עקרות: אילעדו. לשון ביקוע כמו "טוליא תריסי דמלרי זיקי (ע"ז ד' י') וכמו לירייא דחיטי (פסחים דף מ:): יומא עבא. משום דממזרים הם ומטמעים בישראל ופוסלים אותן: סיינו הלמוד סיינו המוד. ודקאמר הא חרוב, לא חריב כולה: דאיכפולי איכפול. כשחרבה מכאן נכפלה ונבנית מכאן: וקא חוי. מקשה: אמר. עולא עליה דרב המנונא (ה) שם מה גברא ומה גדול: אי לאו דהרפניא מאתים. שמיעם מיוחסים: שהכל פונים שם. כל פסולין שאין מולאין אשה פונין והולכין שם: ואיכא עמוקה. ורעה לדבר זה יותר מניהם דאיכא ליודרי גיהנם איכא תקנתא דכתיב "מיד שאול אפדם ממות אגאלם" ואיכא פסולי דידהו לית להו תקנתא: משום פסולי דמישון. שקרובה לה ומתערבין בהן ואמר בפרק עשרה יוחסין (קידושין עח:) מישון מתה והסס מפרש פסוליהו: קבא רבא וקבא זועא. איפה גדולה ואיפה קטנה שביהם מעוותים כלומר כל הפסולין מתגלגלים ויורדים לשאול ומשאול לתרמוד כלומר שאול גבוה מתרמוד ומתגלגל "משאול לתרמוד ועמעמא כדלעיל דאיכא ליודרי גיהנם איכא תקנתא ולפסול דידהו אין טהרה: מגגדר. מתגלגל:

הדרן עלך חמש עשרה נשים

כיצד יאשת אחיו שלא היה בעולמו: שני אחים ומת אחד מהן ונולד להן את ואח"כ ייבם השני את אשת אחיו, ומת, הראשונה יוצאה משום אשת אחיו שלא היה בעולמו והשניה משום צרתה; עשה בה מאמר ומת, שניה חולצת ולא מתיבמת גמ' אמר רב נחמן מאן דתני ראשונה לא משתבש מאן דתני שניה לא משתבש: מאן דתני ראשונה

כיצד - עשה בה מאמר. דסיפא (דף יח:) לא אצטריך דמרישא שמעינן לה אלא לאידי דמתני ליה ברישא תנא להו נמי בסיפא: **מאן** דתני ראשונה לא משתבש מאן דתני שניה לא משתבש - הכא לא בעי מאן דתני ראשונה אלא תני שניה כדדייק ברישא מס' ע"ז (דף כ' וש"ס) "מאן דתני אידיהן מ"ש לא תני עידיהן" דהתם בעי משום דה"ל למיתני לשון עדות כדכתיב "יתנו עדיהן וילדקו" ובתר דמשני דתנא "עדיהן" הדר פריך "מאן דתני עידיהן מאי טעמא לא תני אידיהן": אשת

ז) נ"ל בעת עשרת השבטים בעובדי כוכבים כו'

וכרש"ל מקיים גירסת זו

ל"ל נאמר

[ע' קידושין עכ:]

ע"ש]

לקמן כג. קידושין סח:

דברים ז: ג

ולא תתחתן בם: בתך לא תתן לבנו ובתו לא תקח לבנך כי יסיר את בנך מאחרי...

*ולא בא מדרש אלא כאן אבל בגדל ובתר כי יגדל לקיים

פוא יין נגן

תהלות הב"ח

(ה) נמ' ל"ל בנך (הבא מן ישראלית) תא"מ וכ"ב בקוסקוס מנומר דלא גרס ליה אבל בסוף פ' פאומר מפורש דגרסי ליה הכוס' ע"ש דף ס"ח ע"ב: (ג) שם מה גברא ומה גודיה לי לאו: (ג) רש"י ד"ה כי אמריתה וכו' דרב יודע משמיה דרב אסי מסבת לאחר פטירתו של רב אסי בא לפני שמואל וקאמר כי הדר: (ד) ר"ה אילעדרוי אילעדרו נבקע כ"ב כמו נע"ז דף נמ"ד: (ה) ד"ה כרלאונס זו היא אשת אחיו בכלאונס שנפלה לפניו: (ו) תוס' ד"ה ואין בנך וכו' אלי נמי יולדת בן: (ז) בא"ד אילעדרוי אלי קאמר ש"מ כ"ב לקמן דף כ"ג ע"ש: (ח) בא"ד דזוקא בנבך כתיב כי יסיר את בנך למעוטי זרעו:

תוס' חד מקמאי

פרק כיצד. הא דתנן עשה בה מאמר ומת חולצת ולא מתיבמת ה"ה אע"ג דלא עבר בה מאמר שניה סחלץ חלצה יבומי לא מיבמה דקי"ל כשמואל דאמר יש ויקה אפי' בתרי אחי ה"ל צרת ח) אחות אשה בויקה. והא דקתני עשה בה מאמר לאפוקי מב"ש דאמרי מאמר קונה קנין גמור קס"ל:

ח) נ"ל אשת אחיו שלא היה בעולמו ויקה

סה"ל מיי' פ"ל מהל' איסורי ביאה הלכה ז: ב מיי' פ"ל מהל' יבום הלכה יז סמג עשין נא נב עוש"ע אה"ע סימן קנט סעיף יב:

בנך כו' קרוי. יעב"ן

מהנה

ב' לשונות של שאול

תוספות ישנים

תת נוטא

ואמר רבינא ש"מ בן בתך הבא מן העובד כוכבים קרוי בנך ובן בתו' פירוש מדלא קאמר כי יסירם מכלל דבן בתך הבא מן העובד כוכבים קרוי בנך וא"ש לא דלא לכלל יחד כי הדבר לימו שוה בשניהם כלומר בנך ובתך משום דבנך ליכא תשמש כ"ל ממנו אבל מבנו ליכא תשמש שהוא בן העובדת כוכבים ולימו קרוי בנך אבל בתך יש שם תשמש ממנה ומבנה. כי בנה דין הוא שיהא אחר מעשיך וא"כ בתך יש שני פסקות אחד ממנה שמסירה לעבודת כוכבים ובן בנה הוא מסיר לעבודת כוכבים והוא קרוי בנך כי הוא אחר אתם: כיצד. ר' שמעון אומר מייבם לאיזו שירצה ומוליך לשניים. נראה דמייבם לאיזו שירצה לא קאי אעשה בה מאמר דבא ר' שמעון מתיר לקמן מנין לבעלת שאות מקומות מאמר לא נפעלה בתחה: תת נוטא

נוטא

כי לך אשת אחיו שלא היה בעולמו

(המספרים מתואמים את המשנה)

① אשת אחיו ② שאין לו (נולד) ③ אשה ④ אחיו ⑤ אשה (ה) ⑥ יבום (ה) ⑦ שיי עמוקה כשאול

הדרן עלך חמש עשרה נשים

ואין בנך הבא מן העובדת כוכבים קרוי בנך אלא בנה. פירש בקונטרס דמדכתב כי יסיר ולא כתב כי תסיר משמע דלא קאי אכתו לא תקח לבנך דאי (ו) יולדת בן לעבודת כוכבים לאו בנך מיקרי ולא קרינן ביה כי תסיר את בנך אלא אבתך לא תתן לבנו קאי וה"ק שמא תלד בן ויסירנו האב מאחרי שאותו קרוי בנך וקשה לר"ת לפירושו דפי' בנך* קרוי בנך היינו בנך הבא מן הישראלית שאביו עובד כוכבים דאין בנך כו' קרוי אלא בנה ומאי קאמר (ז) ש"מ מדר' יוחנן מה שייך לומר ש"מ דהן ממש דברי רבי יוחנן ואומר ר"מ דכי יסיר אבתו לא תקח לבנך קאי והכי קאמר כי יסיר האומן את בנך מאחרי והיינו הסרה שאין הזרע מתייחס אחר בנך אלא אחר העובדת כוכבים דאין קרוי בנך אלא בנה ושמואל ורבי יוחנן לא פירשו כלום בעובד כוכבים הבא על בת ישראל אלא רבינא מדקדק דבן בתך הבא מן העובד כוכבים קרוי בנך מדלא כתב כי יסיר את בתך ש"מ דאין בה הסרה משום דמתייחס אחריה ואין גרתה לר"י דכי יסיר משמע כמו הסרה מאת הקב"ה כדמתרגמי' אלי יטעי יתה ודלכי' נמי מכי יסיר לרבות כל המסירים ועוד פירש ר"ת בע"ת דשמואל ורבי יוחנן דייקי מכי יסיר את בנך דמשמע דוקא על הסרתו הקפיד הכתוב אלא יטעהו ולא על הסרת בן בנו דכיון דבא מן העובדת כוכבים אין קרוי בנך אלא בנה מדלא כתיב כי יסירם או כי יסיר בנך וזרעו מאחרי ורבינא דייק ש"מ בן בתך הבא מן העובד כוכבים קרוי בנך דזוקא בבנך (ח) כי יסיר את בנך למעוטי זרעו אבל בבתך אפי' בזרעו יש לחוש להסרה:

פסולי דמשון משום פסולי דתרמוד. והא דאמר בפרק שני דקדושין (דף מט:) עשרה קבין עזות ירדו לעולם תשעה נטלה משון ואחת כל העולם פי' לפי שהן ממזרים הא דלא נקט תרמוד שפסולין יותר שמא אשתרבוב למשון עד שגדלו יותר מתרמוד ושמא בתרמוד היו רוב עובדי כוכבים ובמשון רוב ישראל:

משאול לתרמוד. "שאול" קורא "בכל לפי שתחילה גלו כולם לבבל בשביל ופסולים ומבבל הלכו כל הפסולים לתרמוד כדאמר בעשרה יוחסין (קידושין סט:) דלא עלה עזרא מבבל עד שנשאה כסולת נקיה ומונה בסדר שהלכו הפסולים מזו לזו כמו שהקב הולך ומתגלגל מכאן לכאן:

הדרן עלך חמש עשרה נשים

כיצד יאשת אחיו שלא היה בעולמו. פוטרת לרחה: ונולד להם את. ומצאה זקוקה ליבם, ועליו לכורה משום אשת אחיו שלא היה בעולמו: ואח"כ ייבם השני את אשת אחיו. ולו אשה אחרת ומת: הראשונה. זו היא אשה (ה) ראובן שנפלה לפניו בבר פעם אחת: יוצאה. ונפטרת מזה משום אשת אחיו שלא היה בעולמו כו': עשה בה. זה שמת מאמר ולא הספיק לבועלה עד שמת: שניה חולצת. ולא מיפטרת משום צרת ערוה דלאו לרחה ממש היא: גמ' מאן דתני ראשונה. מאן דקרי לה ראשונה להך שנפלה לפני לוי שני פעמים לא משתבש ומאן דקרי לה שניה לא משתבש ראשונה